

Politechnika Gdańska
Wydział Elektrotechniki i Automatyki
Katedra Energoelektroniki i Maszyn Elektrycznych
ul. Gabriela Narutowicza 11/12
80-233 Gdańsk
e-mail: michal.michna@pg.edu.pl

Recenzja osiągnięć i aktywności naukowej dr inż. Dariusza Całusa

1 Podstawa przygotowania recenzji

Recenzja została przygotowana na zamówienie Politechniki Częstochowskiej w związku z powołaniem mnie przez Radę Dyscypliny Naukowej Automatyka, Elektronika, Elektrotechnika i Technologie Kosmiczne Politechniki Częstochowskiej jako recenzenta w komisji habilitacyjnej ustanowionej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dra inż. Dariusza Całusa wszczętego w dniu 7.09.2023 r. w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne.

Recenzja została przygotowana w oparciu o przekazaną dokumentację habilitacyjną zawierającą:

- wniosek z dnia 6.09.2023 r o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego,
- kopię dyplomu nadania stopnia doktora nauk technicznych,
- autoreferat,
- wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny,
- kopii publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego obejmujące monografię, rozdział w monografii oraz sześć artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych,
- oświadczenia współautorów publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego,
- analizę dorobku naukowego i cytowań opracowaną przez Oddział Informacji Naukowej Biblioteki Politechniki Częstochowskiej,
- wykaz oraz kopie wybranych publikacji niewchodzących w skład osiągnięci naukowego,

- dokumentów potwierdzających osiągnięcia autora wniosku przedstawione w autoreferacie oraz wykazie osiągnięć naukowych.

Recenzja została przygotowana w oparciu o przepisy zawarte w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

2 Podstawowe informacje o kandydacie

Działalność naukowa i zawodowa dra inż. Dariusza Całusa związana jest z Wydziałem Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej.

Dr inż. Dariusz Całus ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej uzyskując tytuł magistra inżyniera w dniu 14 lipca 1993 roku. W dniu 21 grudnia 2006 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych w zakresie elektrotechnika nadany uchwałą Rady Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej na podstawie rozprawy doktorskiej pod tytułem *Zastosowanie teorii skalowania do analizy dielektrycznego falowodu cylindrycznego*. Promotorem przewodu doktorskiego był dr hab. inż. Andrzej Rusek, prof. PCz, a recenzentami tej pracy byli: prof. dr hab. inż. Andrzej Krawczyk, prof. dr hab. Romuald Wit i dr hab. inż. Jan Pietrasieński, prof. WAT.

Dr inż. Dariusz Całus ukończył w 2005 r. Międzywydziałowe Studium Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli na Politechnice Częstochowskiej uzyskując uprawnienia do nauczania w szkolnictwie wyższym. W 2008 roku Habilitant ukończył Roczne Podyplomowe Studium Menadżerskie w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

W latach 1997-2005 Habilitant pracował na stanowisku asystenta w Zakładzie Maszyn i Napędów Elektrycznych w Instytucie Elektroniki i Systemów Sterowania Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. Następnie, od roku 2008 jest zatrudniony na stanowisku adiunkta kolejno w Zakładzie Maszyn i Napędów Elektrycznych w Instytucie Elektroniki i Systemów Sterowania, a następnie w Katedrze Elektroenergetyki Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. W latach 2014-2019 dr inż. Dariusz Całus pełnił funkcje kierownika Zakładu, a w latach 2020 oraz 2021-2023 funkcje koordynatora Zespołu Badawczego w Katedrze Elektroenergetyki Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej.

3 Ocena osiągnięcia naukowego

Dr inż. Dariusz Całus przedstawił do oceny osiągnięcie naukowe pod tytułem „*Młyn elektromagnetyczny – teoria projektowania i badania eksperymentalne*”, na które składa się monografia, rozdział w monografii oraz cykl sześciu artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych:

1. Całus D., *Młyn elektromagnetyczny – Teoria projektowania i badania eksperymentalne*, Monografia, ISBN 978-83-67033-80-0, e-ISBN 978-83-67033-81-7, 2023r., Instytut Naukowo-Wydawniczy Spatium, (MEiN 80, IF 0).
2. Całus D., Makarchuk O., *Analysis of interaction of forces of working elements in electromagnetic mill*, Przegląd Elektrotechniczny, 2019, No 12, pp. 64-69, (MEiN 70, IF 0,5).
3. Całus D., *Zastosowanie młynów elektromagnetycznych do zintensyfikowania procesów technologicznych ukierunkowanych na ekoinnowacyjne rozwiązania*, Rozdział w monografii: *Możliwości i Horyzonty Ekoinnowacyjności - Proekologiczne rozwiązania innowacyjne jako elementy transformacji energetycznej*, ISBN 978-83-66550-55-1, e-ISBN 978-83-66550, 2020, s. 95-108. (MEiN 20, IF 0).
4. Makarchuk O., Całus D., Moroz. V., *Mathematical model to calculate the trajectories of electromagnetic mill operating elements*, Technical Electrodynamics (Tekhnichna Elektrodynamika), 2021, No. 2, pp. 26-34. (MEiN 40, IF 0).
5. Makarchuk O., Calus D., *Research of the performance indicator of an electromagnetic mill*. Technical Electrodynamics (Tekhnichna Elektrodynamika), 2022, No.1, pp.50-57. (MEiN 40, IF 0).
6. Calus D., *Analysis of the Thermal Processes in an Electromagnetic Mill*. Energies, 2022, Vol. 15(21), pp. 7899(1-14), Energies, (MEiN 140, IF 3,2)
7. Całus D., Makarchuk O., Domanowski P., Bujnowski S., *Study of Magnetic Mill Productivity*. Applied Sciences, 2023, Vol. 13(11), pp. 6538(1-25). (MEiN 100, IF 2,7).
8. Całus, D., *Experimental Research into the Efficiency of an Electromagnetic Mill*. Applied Sciences, 2023, Vol. 13(15), pp. 8717(1-18). (MEiN 100, IF 2,7).

Monografia i publikacje przedstawione jako osiągnięcie naukowe zostały opublikowane w latach 2019-2023 między innymi w czasopismach znajdujących się w ministerialnej liście czasopism punktowanych (*Przegląd Elektrotechniczny – 1* , *Technical Electrodynamics - 2*) oraz w bazie JCR (*Energies - 1*, *Applied Sciences-Basel 2*).

Analiza prac naukowych wskazanych jako osiągnięcie naukowe

Ad. 1. Całus D., Młyn elektromagnetyczny – Teoria projektowania i badania eksperymentalne, Monografia ISBN 978-83-67033-80-0, e-ISBN 978-83-67033-81-7, 2023r., Instytut Naukowo-Wydawniczy Spatium, (MEiN 80, IF 0)

W monografii pod tytułem *Młyn elektromagnetyczny – Teoria projektowania i badania eksperymentalne* Habilitant przedstawił zagadnienia związane z projektowaniem, modelowaniem i badaniami eksperymentalnymi młyna elektromagnetycznego (MEM). Młyn elektromagnetyczny składa się ze wzbudnika/induktora wirującego pola elektromagnetycznego i mielników ferromagnetycznych poruszających się w jego wnętrzu. Pomimo pewnej analogii w budowie do maszyn prądu przemiennego, jest to urządzenie skomplikowane, a proces jego projektowania i modelowania złożony z uwagi na między innymi nierównomierny ruch mielników we wnętrzu młyna, niewielkie wartości indukcji przy stosunkowo dużych gęstościach prądów wzbudzających pole. Badania związane z projektowaniem i modelowaniem procesów zachodzących w młynie są istotne z punktu widzenia poprawy wydajności i kontroli jakości procesu rozdrabniania.

Istotnym osiągnięciem Habilitanta jest opracowanie modeli matematycznych MEM do obliczania charakterystyk statycznych i dynamicznych. Postać równań (1)-(5) jest ogólnie znana jednak istotnym etapem pracy naukowej było określenie współczynników obliczeniowych i powiązanie ich z cechami konstrukcyjnymi młyna. W konsekwencji został opracowany model stanu ustalonego stanowiący syntezę metod projektowania MEM. W opracowanym przez Habilitanta modelu dynamicznym procesów elektromagnetycznych MEM zastosowano podejście polowo-obwodowe, w którym punkt pracy charakterystyki magnetycznej wyznaczany jest w oparciu o dwuwymiarowy model polowy urządzenia i metodę elementów skończonych. Do obliczeń wykorzystano pakiet Ansys Multiphysics i opracowano skrypty w języku *Ansys parametric design language* (APDL). Wyniki obliczeń pozwoliły na ilościową i jakościową ocenę wpływu wymiarów geometrycznych MEM na rozkład indukcji oraz rozkładu sił elektrodynamicznych działających na pojedynczy mielnik we wnętrzu komory roboczej. Habilitant dokonał krytycznej analizy dokładności obliczeń z wykorzystaniem modelu statycznego i dynamicznego.

Opracowane modele procesów elektromagnetycznych zachodzących w MEM i wyniki badań symulacyjnych stanowią oryginalne osiągnięcie Habilitanta i stanowią istotny wpływ w rozwój dyscypliny.

Drugim kierunkiem badań przedstawionym w monografii jest modelowanie i analiza procesów cieplnych i metod chłodzenia młyna elektromagnetycznego. Należy podkreślić, że obliczenia cieplne są obecnie istotnym etapem analizy właściwości maszyn elektrycznych i optymalizacji ich konstrukcji.

W opisie konstrukcji układu chłodzenia MEM Habilitant stwierdza, że „zaproponowano zastosowanie autonomicznego układu konwekcyjnego wymuszonego chłodzenia cieczowego typu zamkniętego” jednak nie sprecyzowano kto jest autorem koncepcji i projektu układu chłodzenia. W ramach prac badawczych zaproponowano strukturę termicznego schematu zastępczego MEM i określono jego parametry w oparciu o cechy konstrukcyjne i dane materiałowe. Weryfikację poprawności modelu wykonano porównując wyniki obliczeń analitycznych i polowych. Metoda przeprowadzenia obliczeń cieplnych z wykorzystaniem zarówno modeli analitycznych jak i modeli polowych jest ogólnie znana i szeroko stosowana w analizie maszyn elektrycznych. Jako osiągnięcie autora należy zaliczyć opracowanie szczegółowego modelu polowego MEM i układu chłodzenia oraz przeprowadzenie wszechstronnych analiz oraz zaproponowanie zależności do obliczeń parametrów zastępczego modelu analitycznego.

Trzecim kierunkiem prac badawczych opisanym w monografii jest badanie dynamiki ruchu mielników w wirującym polu magnetycznym. Zagadnienie to jest istotne w celu określenia trajektorii ruchu mielników i analizy wydajności oraz skuteczności procesu mielenia. Habilitant sformułował wzór interpolacyjny na siłę elektrodynamiczną, uwzględniający wpływ fazy wypadkowej SMM, długości promienia położenia środka masy mielnika i jego kąta nachylenia. Opracowano model matematyczny do obliczania trajektorii mielników. W modelu uwzględniono siły oporu hydrodynamicznego strumienia transportowego (powietrza lub cieczy) dostarczającego substancje do KR. W monografii przedstawiono jakościową analizę trajektorii ruchu mielników i cząstek roboczych uzyskanych z wykorzystaniem opracowanego modelu.

Habilitant zaproponował wskaźniki do oceny wydajności MEM: liczbę zderzeń mielników w określonym przedziale czasu, średnią wartość impulsu siły zderzeń oraz współczynnik wypełniania komory roboczej MEM mielnikami. Następnie stwierdził, że jedynie ich wzajemna relacja daje obiektywny pogląd na wydajność MEM i w związku z tym zdefiniował bezwymiarowy wskaźnik wydajności uwzględniający wszystkie powyższe czynniki.

Wykorzystując opracowany model matematyczny do wyznaczania trajektorii ruchu środków mas mielników dr inż. Dariusz Całus przeprowadził szereg analiz w celu badania wpływu cech konstrukcyjnych MEM na jego wydajność i jakość mielenia. Cennym wkładem autora w rozwój wiedzy związanej z projektowaniem MEM jest sformułowanie szczegółowych wniosków dotyczących sposobu uzyskania maksymalnych wydajności procesu mielenia.

Weryfikację opracowanych modeli matematycznych i metod analizy przeprowadzono eksperymentalnie z wykorzystaniem stanowiska laboratoryjnego wyposażonego w młyn o objętości komory roboczej 2090 cm³ wraz z układem chłodzenia. W pracy nie określono jaki wpływ miał

Habilitant na proces projektowania i wykonania urządzenia. Pomiar rozkładu indukcji oraz momentu obrotowego został przeprowadzony bezpośrednio za pomocą odpowiednich mierników. Bardzo ciekawym urządzeniem jest miernik momentu obrotowego mielnika. W monografii brakuje informacji kto odpowiadał za opracowanie metody i urządzenia do pomiaru momentu obrotowego.

Na podstawie przeprowadzonych badań eksperymentalnych Habilitant formułuje wnioski o poprawności przyjętych modeli we wcześniej opisanych etapach prac badawczych. W monografii pojawiają się również wnioski dotyczące ewentualnych kierunków poprawy konstrukcji MEM, a wynikające z odnotowanego przez Habilitanta niskiego nasycenia obwodu magnetycznego oraz dużego rozproszenia. Nie jest jasne czy te konkluzje zostały w jakikolwiek sposób wykorzystane w procesie projektowania lub zweryfikowane dodatkowymi analizami w oparciu o modele symulacyjne.

Ad. 2. Całus D., Makarchuk O., Analysis of interaction of forces of working elements in electromagnetic mill, Przegląd Elektrotechniczny, 2019, No 12, pp. 64-69, (MEiN 70, IF 0,5).

Publikacja w *Przeglądzie Elektrotechnicznym* dotyczy wyznaczania sił działających na mielnik w młynach elektromagnetycznych z wirującym polem magnetycznym. Habilitant podkreśla swój udział w przygotowaniu publikacji w zakresie opracowania koncepcji i metodologii badań. Biorąc pod uwagę oświadczenie współautora o wsparciu głównie w zakresie opracowania, wizualizacji oraz analizie wyników badań oceniam, że istotnym wkładem Habilitanta jest opracowanie modelu matematycznego i symulacyjnego. Wyniki badań, rysunki i wnioski przedstawione w artykule zostały wykorzystane w monografii, między innymi w rozdziale 1.4. Artykuł został opublikowany przed monografią. W monografii przedstawiono większą liczbę wyników badań symulacyjnych.

Ad. 3. Całus D., Zastosowanie młynów elektromagnetycznych do zintensyfikowania procesów technologicznych ukierunkowanych na ekoinnowacyjne rozwiązania, Rozdział w monografii: Możliwości i Horyzonty Ekoinnowacyjności - Proekologiczne rozwiązania innowacyjne jako elementy transformacji energetycznej, ISBN 978-83-66550-55-1, e-ISBN 978-83-66550, 2020, s. 95-108. (MEiN 20, IF 0).

W rozdziale pt. „Zastosowanie młynów elektromagnetycznych do zintensyfikowania procesów technologicznych ukierunkowanych na ekoinnowacyjne rozwiązania” monografii *Możliwości i Horyzonty Ekoinnowacyjności - Proekologiczne rozwiązania innowacyjne jako elementy transformacji energetycznej* opublikowanej w roku 2020 w sposób ogólny przedstawiono budowę, zasadę działania, klasyfikację młynów elektromagnetycznych. Omówiono ich zastosowanie w przemyśle oraz znaczenie opracowania nowych metod badawczych w celu optymalizacji konstrukcji i poprawy ich wydajności. Treści zostały wykorzystane w całości do przygotowania wstępu w monografii pt. „Młyn

elektromagnetyczny – Teoria projektowania i badania eksperymentalne”. Oceniany rozdział monografii nie zawiera żadnych opisów osiągnięć naukowych Habilitanta.

Ad. 4. Makarchuk O., Calus D., Moroz. V., Mathematical model to calculate the trajectories of electromagnetic mill operating elements, Technical Electrodynamics (Tekhnichna Elektrodynamika), 2021, No. 2, pp. 26-34. (MEiN 40, IF 0).

Habilitant określa swój wkład merytoryczny w opracowaniu tej publikacji jako udział w „określeniu koncepcji prac i metodologii” oraz „sformułowanie wniosków z uzyskanych wyników badań”. Również w tym wypadku chciałbym podkreślić, że treść artykułu została również wykorzystana w opracowaniu monografii między innymi w rozdziale 3 dotyczącym opracowania modelu do badania dynamiki ruchu mielników w wirującym polu magnetycznym. Na podstawie oświadczeń współautorów oceniam, że istotnym wkładem Habilitanta jest opracowanie modelu matematycznego i przeprowadzenie badań symulacyjnych. Artykuł został opublikowany przed monografią, a w monografii przedstawiono bardziej szczegółowo proces opracowania modelu i rozszerzono o wyniki dodatkowych analiz symulacyjnych.

Ad. 5. Makarchuk O., Calus D., Research of the performance indicator of an electromagnetic mill. Technical Electrodynamics (Tekhnichna Elektrodynamika), 2022, No.1, pp.50-57. (MEiN 40, IF 0).

Wkład w opracowanie tej publikacji został określony przez współautorów w podobny sposób, to znaczy, że Habilitant odpowiadał przede wszystkim za określenie koncepcji i metodologii, a współautor za opracowanie i wizualizację wyników analiz. Określony procentowy wkład współautorów artykułu nie sumuje się do 100%. Publikacja dotyczy określenia współczynników określających wydajność MEM w zależności od jego cech konstrukcyjnych. Treść artykułu i wnioski są tożsame z rozdziałem 3.4 monografii. Artykuł został opublikowany przed monografią, a w monografii przedstawiono bardziej szczegółowe wyniki analiz zależności pomiędzy wskaźnikami oceny wydajności MEM a cechami konstrukcyjnymi.

Ad. 6. Calus D., Analysis of the Thermal Processes in an Electromagnetic Mill. Energies, 2022, Vol. 15(21), pp. 7899(1-14), Energies, (MEiN 140, IF 3,2)

Publikacja w czasopiśmie *Energies* (MDPI) zaliczonym przez MNiSW do kategorii wysokopunktowanych. Treść artykułu merytorycznie odpowiada rozdziałowi 2 w monografii dotyczącemu opracowania modelu cieplnego MEM. Również z treści tego artykułu nie wynika jaki wpływ miał Habilitant na opracowanie projektu i wykonania układu chłodzenia badanego MEM. Artykuł został opublikowany przed monografią. W monografii przedstawiono dodatkowe wyniki analiz rozkładu temperatur metodą MES.

Ad. 7. Całus D., Makarchuk O., Domanowski P., Bujnowski S., Study of Magnetic Mill Productivity. Applied Sciences, 2023, Vol. 13(11), pp. 6538(1-25). (MEiN 100, IF 2,7).

Publikacja w czasopiśmie *Applied Sciences* (MDPI) zaliczonym przez MNiSW do kategorii wysokopunktowanych. Artykuł opublikowany w tym samym roku co monografia. Habilitant odpowiadał za merytoryczne aspekty publikacji: określenie metodologii badań oraz pozyskaniu danych eksperymentalnych, ich analizę i sformułowane wnioski. W artykule przedstawiono opracowane przez Habilitanta modele i metody analizy sił oraz badania dynamiki ruchu mielników we wnętrzu MEM. Przedstawiono dodatkowe względem monografii wyniki analiz symulacyjnych, między innymi symulację trajektorii ruchu układu pięciu mielników i ośmiu cząstek rozdrabnianych we wnętrzu młyna o średnicy 120 mm, a także zestawu 390 mielników i 70 cząstek rozdrabnianych. Wyniki symulacji zostały zweryfikowane na stanowisku laboratoryjnym. Przedstawione wyniki potwierdzają przydatność oraz skalowalność opracowanych wcześniej modeli.

Ad. 8. Całus, D., Experimental Research into the Efficiency of an Electromagnetic Mill. Applied Sciences, 2023, Vol. 13(15), pp. 8717(1-18). (MEiN 100, IF 2,7).

Publikacja w czasopiśmie *Applied Sciences* (MDPI) zaliczonym przez MNiSW do kategorii wysokopunktowanych. Artykuł opublikowany w tym samym roku co monografia. W artykule Habilitant kontynuuje analizy związane z oceną efektywności i jakości działania młyna elektromagnetycznego. Wydajność MEM wyrażono jako stosunek masy rozdrobnionej do czasu potrzebnego na rozdrobnienie, a jakość rozdrobnienia jako stosunek masy najmniejszej frakcji powstałej w wyniku rozdrabniania do całkowitej masy rozdrobnionej. Opracowane i przedstawione wcześniej w monografii modele zostały wykorzystane do ustalenia zależności pomiędzy wydajnością i jakością mielenia, a średnią wartością zderzeń, średnią wartością impulsu siły. Syntezą prowadzonych analiz jest, przedstawiony w publikacji, algorytm pozwalający określić wydajność MEM i jakość rozdrobnienia.

Podsumowanie

Podsumowując oceniam, że przedstawiona do oceny osiągnięcie naukowe w postaci monografii oraz cykl publikacji pod wspólnym tytułem „Młyn elektromagnetyczny - teoria projektowania i badania eksperymentalne” stanowi istotny wkład w rozwój dyscypliny automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne. W szczególności istotne jest opracowanie modeli i metod analiz pozwalających na ocenę wydajności i jakości mielenia w powiązaniu z cechami konstrukcyjnymi urządzenia. Wyniki prowadzonych prac badawczy, opracowane narzędzia i metody oraz sformułowane wnioski stanowią podstawę do prowadzenia prac projektowych ukierunkowanych na optymalizację konstrukcji młynów elektromagnetycznych. Tematyka prowadzonych przez Habilitanta prac symulacyjnych i eksperymentalnych jest aktualna oraz ważna i prowadzi do lepszego poznania zjawisk

elektromagnetycznych i cieplnych zachodzących w stosunkowo skomplikowanym urządzeniu. Habilitant opracował algorytm obliczania trajektorii ruchu mielników ferromagnetycznych w wirującym polu magnetycznym i wykazał jego przydatność i skalowalność do badania MEM o różnych wielkościach i mielników o różnych wymiarach i kształtach. Syntezą prowadzonych prac badawczych jest opracowanie algorytmu pozwalającego określić wydajność MEM i jakość rozdrobnienia.

4 Ocena istotnej aktywności naukowej

Dr inż. Dariusz Całus działalność naukową rozpoczął w 1997 roku, a w 2006 uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych za pracę pt. *„Zastosowanie teorii skalowani do analizy dielektrycznego falowodu cylindrycznego”*. Do obrony pracy doktorskiej był autorem i współautorem 12 publikacji głównie konferencyjnych.

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitant był autorem lub współautorem 80 publikacji, które obejmują monografie, rozdziały w monografiach, publikacje w czasopismach i artykuły konferencyjne.

Dr inż. Dariusz Całus jest współautorem 19 monografii, z czego 17 powstało w ramach projektu „Gmina samowystarczalna energetycznie” finansowanego w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Habilitant jest współautorem 11 rozdziałów w monografiach z cyklu „Możliwości i Horyzonty Ekoinnowacyjności” oraz autorem jednego rozdziału w monografii z tej samej serii wykazanego w osiągnięciu naukowym. Był również członkiem w redakcjach naukowych monografii z cyklu „Możliwości i Horyzonty Ekoinnowacyjności”.

Do dorobku naukowego Habilitanta zalicza się 45 artykułów opublikowanych po doktoracie, z czego 16 publikacji ukazało się w czasopismach z listy JCR. Artykuły publikowane są zarówno w czasopismach zaliczanych do kategorii wysokopunktowanych np. Biuletyn Polskiej Akademii Nauk, Energies (MDPI), Applied Nanoscience (Springer), Optical Materials (Elsevier), Applied Sciences-Basel (MDPI), Applied Physics A (Springer), Sensors (MDPI) oraz w Przeglądzie Elektrotechnicznym jak również w mniej znanych czasopismach i materiałach konferencyjnych (w tym międzynarodowych). Publikacje Habilitanta indeksowane w bazach bibliometrycznych prac naukowych: Web of Science (15 publikacji), Scopus (18 publikacji) oraz Google Scholar (23 publikacje). Liczba cytowań oraz indeks Hirscha na dzień złożenia wniosku wynosi w poszczególnych bazach:

- Web of Science – liczba cytowań 60 (41 z wyłączeniem autocytowań), indeks H 5,
- Scopus – liczba cytowań 77 (46 z wyłączeniem autocytowań), indeks H 5,
- Google Scholar – liczba cytowań 104 (73 z wyłączeniem autocytowań), indeks H 6.

Sumaryczny współczynnik *Impact Factor* według listy JCR wynosi 36,13. Należy odnotować zwiększoną aktywność publikacyjną dr inż. Dariusza Całusa w ostatnich czterech latach – 35 artykułów opublikowanych jest od 2020 roku. Biorąc po uwagę ten fakt, podane powyżej wskaźniki oceniam jako wystarczające i charakterystyczne dla tego etapu działalności naukowej.

Dr inż. Dariusz Całus posiada doświadczenie w pozyskiwaniu środków oraz realizacji pięciu projektów naukowych zarówno jako kierownik jak i główny wykonawca. Był między innymi pomysłodawcą i głównym wykonawcą projektu *Gmina samowystarczalna energetycznie* finansowanego w ramach Funduszu Współpracy Bilateralnej ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Był pomysłodawcą i kierownikiem dwóch projektów współfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój: „*Rescue Energy - przeprowadzenie badań przemysłowych i prac rozwojowych oraz opracowanie innowacyjnego źródła zasilania defibrylatora opartego o autorskie superkondensatory*” oraz „*ProSpeed Energy - przeprowadzenie badań przemysłowych i prac rozwojowych oraz opracowanie innowacyjnej technologii systemu szybkiego przekazywania energii w układzie źródło zasilania / odbiornik*”.

Do oceny aktywności naukowej Habilitanta w więcej niż jednej uczelni istotna jest Jego współpraca z Katedrą Elektromechatroniki i Elektromechanicznych Systemów Komputeryzowanych Uniwersytetu Narodowego Politechniki Lwowskiej. Dr inż. Dariusz Całus odbył tam 3 miesięczny staż naukowy (od kwietnia do lipca 2021 roku) związany z tematyką pracy habilitacyjnej. Rezultatem współpracy jest między innymi wspólna publikacja: Makarchuk O., Krokhmalnyi B., Zubchuk I., Calus D., *Magnetic Torque Analysis High-Performance Magnetic Gears*, Academic Journals and Conferences, Electrical Power and Electromechanical Systems, SEPES, 2022, Volume 4, Number 1, pp. 62 – 71.

Istotny z punktu widzenia realizacji prac badawczych w zakresie młynów elektromagnetycznych jest również staż przemysłowy w firmie MEGATECH, który Habilitant odbył w 2018 roku. Najważniejszym etapem stażu było przeprowadzenie badań eksperymentalnych, których wyniki zostały wykorzystane w przygotowaniu publikacji i monografii.

Prace naukowe Habilitanta prezentowane były 13 razy na konferencjach i sympozjach krajowych oraz 4 razy na konferencjach zagranicznych. Dr inż. Dariusz Całus wykazał udział w komitetach naukowych i organizacyjnych 14 sympozjów i konferencji krajowych.

Dr inż. Dariusz Całus jest członkiem Polskiego Towarzystwa Zastosowań Elektromagnetyzmu, Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej. Jest współredaktorem czasopisma (kwartalnik) „*MEDtube science*”, który określa się jako społecznościowa platforma eLearningowa dla lekarzy i profesjonalistów.

W wykazie osiągnięć Habilitant podał, raczej skromną liczbę, ośmiu recenzji dla mniej znaczących wydawnictw. Dr inż. Dariusz Całus nie wykazał żadnych aktywności w kategorii uczestnictwa w programach europejskich i międzynarodowych. Wskazuje na swój udział w czterech zespołach badawczych realizujących projekty z zakresu odnawialnych źródeł energii, pomiarów parametrów i wydajności urządzeń oraz maszyn produkcyjnych oraz w zakresie prac badawczych i wdrożeniowych związanych z technologią zasilania i zabezpieczeń autonomicznych systemów do transportu krwi i materiałów krwiopochodnych.

Dr inż. Dariusz Całus był promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim mgra Piotra Chabeckiego pt. *„Właściwości dielektryczne bezwodnych cieczy i żeli jonowych w aspekcie ich zastosowania w superkondensatorach”* realizowanym na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej.

Dr inż. Dariusz Całus posiada znaczące doświadczenie we współpracy z przemysłem udokumentowane opracowanymi i wdrożonymi technologiami. Wśród firm z którymi nawiązał współpracę Habilitant wymienia: Tauron Nowe Technologie S.A., MedCool Sp. z o.o., Krajowe Centrum Nowych Technologii Sp. z o.o., SoftBlue S.A..

Habilitant jest współautorem dwóch patentów oraz dwóch wniosków patentowych. Był ekspertem przy ocenie projektu B+R *„Innowacyjny system transportu preparatów krwi i krwiopochodnych, w szczególności z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych – MedCool”*.

Podsumowując oceniam, że dr inż. Dariusz Całus prowadził istotną działalność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

5 Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę

Dr inż. Dariusz Całus posiada osiągnięcia dydaktyczne, do których można zaliczyć przygotowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych (wykładów, ćwiczeń i laboratoriów), promotorstwo 43 prac inżynierskich i 14 magisterskich, udział w komisji ds. programów nauczania oraz udział w zespole ds. uruchomienia studiów podyplomowych dla pracowników Tauron Dystrybucja z zakresu OZE i elektromobilności.

W zakresie działalności organizacyjnej należy docenić pełnione przez Habilitanta funkcje kierownika Zakładu Maszyn i Napędów Elektrycznych, członka Rady Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej, członka Senatu Politechniki Częstochowskiej, członka Rady Nadzorczej Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska S.A., członka Rady

Nadzorczej Spółki WODKAN Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Ostrowie Wielkopolskim, członka Rady Naukowej Polskiego Klubu Ekologicznego – Okręg Małopolska.

Dr inż. Dariusz Całus jest pomysłodawcą i organizatorem cyklicznego Sympozjum Naukowego „ProEnergó” (od 2014 roku), członkiem komitetów organizacyjnych konferencji 78 Forum „Energia – Efekt – Środowisko” oraz konferencji "Gmina samowystarczalna energetycznie".

Za swoją działalność organizacyjną został wyróżniony trzema nagrodami Rektora Politechniki Częstochowskiej oraz Brązowym Krzyżem Zasługi Prezydenta RP.

W zakresie działalności popularyzujące naukę należy zauważyć udział Habilitanta w zainicjowaniu i organizacji cyklicznego Sympozjum Naukowego „ProEnergó”, opracowanie koncepcji medycznej platformy internetowej *Health WRC* pełniącej funkcję edukacyjno-naukowo-technologiczną i służącej do gromadzenia wiedzy w zakresie technologicznych rozwiązań wykorzystywanych w medycynie.

6 Podsumowanie

Uważam, że przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe pod tytułem „Młyn elektromagnetyczny – teoria projektowania i badania eksperymentalne”, na które składa się monografia, rozdział w monografii oraz cykl sześciu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne oraz, że Kandydat prowadził istotną działalność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

W mojej opinii dorobek dr inż. Dariusza Całusa spełnia wymagania stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego określone w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

W związku z powyższym, uważam za zasadne nadanie dr. inż. Dariuszowi Całusowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne.

dr hab. inż. Michał Michna, prof. PG